

Sygn. akt: III U 801/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2013 r. w Ostrołęce

sprawy z odwołania Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 11.09.2012r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

/-/ na oryginale właściwy podpis

Na skutek apelacji Z. K. Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014r., sygn. akt

III AUa 1539/13:

oddala apelację.

/-/ na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.09.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił Z. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Wskazała na swe liczne schorzenia, które jej zdaniem uniemożliwiają jej wykonywanie pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21.05.2012r. Z. K. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Celem ustalenia czy Z. K. jest osobą niezdolną do pracy, stopnia niezdolności i daty jej powstania – została skierowana na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 08.06.2012r. uznał, że Z. K. jest całkowicie niezdolna do pracy do dnia 31.03.2013r., przy czym od dnia 29.03.2012r. była częściowo niezdolna do pracy. Na skutek sprzeciwu wniesionego przez Z. K. jej stan zdrowia był badany przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 27.08.2012r. dokonała analogicznej oceny. Stwierdziła ponadto brak danych medycznych, aby przed dniem 29.02.2012r. istniała jakakolwiek niezdolność do pracy.

ZUS ustalił, że Z. K. zgromadziła 5 lat, 11 miesięcy i 22 dni okresów składkowych oraz 6 lat, 2 miesiące i 22 dni okresów nieskładkowych. Wobec powyższego ZUS ograniczył okresy nieskładkowe do 1/3 okresów składkowych tj. do 1 roku, 11 miesięcy i 28 dni. Wobec powyższego łączny staż Z. K. wynosi 7 lat, 11 miesięcy i 20 dni.

ZUS ustalił także, że w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności Z. K. zgromadziła zamiast wymaganych 5 lat - jedynie 1 rok, 11 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast przed złożeniem wniosku o rentę – 1 rok, 7 miesięcy i 15 dni.

Wobec powyższego ZUS uznał, że Z. K. nie spełnia wymogu, o którym mowa w art.57 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zaskarżoną decyzją odmówił jej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art.57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153 poz. 1227 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych i nieskładkowych, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania.

Definicję osoby niezdolnej do pracy podaje natomiast art. 12 ust. 1-3 tejże ustawy, który stanowi, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1), przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (ust. 2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

Początkowo w niniejszej sprawie sporna była jedynie okoliczność, czy Z. K. spełnia warunek, o którym mowa w art.57 ust.1 pkt 2 w/w ustawy tj. czy w ostatnim dziesięcioleciu, liczonym od dnia powstania niezdolności lub od dnia złożenia wniosku o rentę – zgromadziła 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Wobec powyższego Sąd w niniejszej sprawie analizował, czy zachodzą podstawy do zaliczenia do stażu odwołującej dodatkowych okresów składkowych i nieskładkowych. Po zgromadzeniu na tę okoliczność dokumentów (k.19,28-29) – Sąd przesłał je ZUS-u celem wyliczenia stażu ubezpieczeniowego odwołującej. ZUS w decyzji z dnia 31.12.2012r. obliczył, że Z. K. w ostatnim dziesięcioleciu liczonym od daty złożenia wniosku o rentę zgromadziła 3 lata, 4 miesiące i 26 dni, a od daty powstania niezdolności do pracy – 3 lata, 6 miesięcy i 18 dni. Zdaniem ZUS odwołująca nadal nie zgromadziła w tych okresach 5 lat składkowych i nieskładkowych, zatem ponownie ZUS odmówił odwołującej prawa do renty.

Sąd w następnej kolejności analizował, w jakiej dacie powstała niezdolność do pracy Z. K.. Dlatego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego ortopedy i neurologa.

Po przeprowadzeniu wywiadu z Z. K., jej zbadaniu oraz po analizie dokumentacji medycznej, w tym złożonej w toku postępowania (k.27,36,47) biegli rozpoznali u niej: stan po złamaniu kostki bocznej prawej, leczone operacyjnie bez istotnego upośledzenia funkcji czynnościowej kończyny dolnej prawej, stan po skręceniu lewego stawu kolanowego z niewielką niestabilnością boczną bez istotnego upośledzenia jego funkcji i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa bez zespołu neurologicznego i upośledzenia funkcji narządu ruchu.

Biegli ocenili, że stwierdzone u odwołującej schorzenia nie powodują u niej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu opinii stwierdzili, że Z. K. w 2012r. doznała powtórnego złamania kostki bocznej prawej. Leczona była operacyjnie. Przebieg pooperacyjny jest bez powikłań. Złamanie zostało wygojone i kończyna dolna prawa posiada pełną wydolność statyczno-dynamiczną. Pozostałe urazy kończyn dolnych, szczególnie stawu kolanowego lewego, zostały wygojone bez pozostawienia większego ubytku czynnościowego. Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa wymagają zdaniem biegłych systematycznego leczenia oraz okresowej rehabilitacji w przypadku zaostrzeń objawów chorobowych. Dobry stan czynnościowy narządu ruchu, brak zespołu neurologicznego, zdaniem biegłych nie dają podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy z powodów ortopedycznych i neurologicznych. W ocenie biegłych odwołująca okresowo może wymagać leczenia rehabilitacyjnego, a nawet farmakoterapii, ale pracę zarobkową może wykonywać (k.48-50).

Odwołująca wniosła zastrzeżenia do tak brzmiącej opinii. Zakwestionowała ocenę dokonaną przez biegłych i stwierdziła, że przy jej schorzeniach i wieku 56 lat nikt nie przyjmie jej do pracy. Podniosła, że nie ma środków do życia. Złożyła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych (k.64 i 69).

Mając na uwadze, że komisja lekarska ZUS uznała odwołującą za osobę całkowicie niezdolną do pracy – Sąd dopuścił dowód z opinii innego biegłego neurologa i ortopedy.

Biegli zbadali odwołującą, zapoznali się z jej dokumentacją lekarską i rozpoznali u niej: wygojone złamanie kostki bocznej goleni prawej, stan po leczeniu operacyjnym z zespoleniem śrubą A-O, niestabilność boczną stawu kolanowego lewego po przebytych skręceniu oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa l-s bez objawów korzeniowych. Ocenili jednak, iż Z. K. nie jest osobą niezdolną do pracy.

W uzasadnieniu stwierdzili, że zastosowane leczenie doprowadziło do wygojenia złamania kostki bocznej goleni prawej i uzyskania przez odwołującą dobrej funkcji lokomocyjnej. Przebyte skręcenie stawu kolanowego i niewielka niestabilność boczna nie wpływa ich zdaniem na upośledzenie sprawności chodzenia. Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa L-S bez stwierdzonego badaniem przedmiotowym istotnego upośledzenia ruchomości i ujemnymi objawami korzeniowymi nie stanowią ograniczeń do podjęcia pracy (k.82-84).

Odwołująca nie zgodziła się z wnioskami płynącymi z tej opinii. Stwierdziła, że nikt nie przyjmie jej do pracy po złamaniu nóg i w wieku 56 lat. Podniosła także, że ZUS nie zaliczył jej pracy, którą wykonywała jako chałupnik w latach 1984-1987 (k.94).

Sąd uznał, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Przy rozstrzygnięciu tej sprawy Sąd miał na uwadze, że w wyroku z dnia 03.02.2010r. Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd musi zwrócić się do biegłego, jeśli dojdzie do przekonania, że okoliczność mająca istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy może zostać wyjaśniona tylko w wyniku wykorzystania wiedzy osób mających specjalne wiadomości. W takim przypadku dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, że nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową ani wnioskowaniem na podstawie innych ustalonych faktów (II PK 192/09, LEX nr 584735). Natomiast w wyroku z dnia 03.11.2009r. Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd nie może samodzielnie dokonać ustalenia dotyczącego stanu zdrowia i stopnia naruszenia sprawności organizmu pod kątem zachowania lub braku zdolności do pracy. Ograniczenie samodzielności sądu w zakresie dokonywania ustaleń wymagających wiadomości specjalnych, wynikające z art. 278 § 1 k.p.c. obejmuje również

ocenę wzajemnego powiązania ustalonych schorzeń i skutków tych relacji oraz stosowanych procedur leczniczych dla ustalenia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy (I UK 138/09, LEX nr 570122). Nadto w wyroku z dnia 03.09.2009r. Sąd Najwyższy stwierdził, że gdy sprawa wymaga wiadomości specjalnych, to sąd nie może rozstrzygać wbrew opinii biegłych (II UK 30/09, LEX nr 537018).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych specjalizujących się w chorobach, na które cierpi odwołująca. W ocenie Sądu Okręgowego należało podzielić wywody i wnioski opinii biegłych lekarzy sądowych. Wnioski biegłych zostały sformułowane po przeprowadzeniu wywiadu, badaniu odwołującej się i analizie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach rentowych oraz w toku postępowania przed Sądem. Wydane przez biegłych opinie poparte zostały logiczną argumentacją, biegli jednoznacznie wskazali występujące u Z. K. schorzenia, których stopień i nasilenie nie spowodowały jednak niezdolności do pracy. Na okoliczność stanu zdrowia Z. K. wypowiadały się dwa zespoły biegłych, każdy składający się z ortopedy i neurologa. Wypowiedzieli się oni na temat wszystkich chorób, z którymi odwołująca wiązała swą niezdolność do pracy. Wszystkie sporządzone opinie zawierają analogiczne wnioski, sprowadzające się do konkluzji, że odwołująca nie jest osobą niezdolną do pracy. Wobec powyższego subiektywne przekonanie Z. K., że jest ona niezdolna do pracy, nie znalazło potwierdzenia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd na mocy art.217§3 kpc oddalił wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych (k.104). Sąd uznał bowiem, że sporne okoliczności dotyczące stany zdrowia odwołującej zostały już dostatecznie wyjaśnione. Odwołująca nie składała żadnej nowej dokumentacji, a jedynie negowała ocenę stanu jej zdrowia dokonaną przez dwa niezależne zespoły biegłych. Sąd miał również na uwadze to, że odwołująca wskazywała na swój wiek, jako na przeszkodę w znalezieniu zatrudnienia. Tymczasem w niniejszym postępowaniu Sąd ocenia zdolność do pracy jedynie przez pryzmat stanu zdrowia.

W tym miejscu podnieść należy, że wprawdzie ZUS, wydając zaskarżoną decyzję, uznawał, że Z. K. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, jednakże Sąd, oceniając, czy odwołującej należy się prawo do renty, zobligowany jest dokonać oceny, czy odwołująca spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do renty. Skoro z materiału dowodowego w sprawie wynika, że Z. K. nie jest osobą niezdolną do pracy, zatem brak jest podstaw do przyznania jej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zbędne stało się także badanie stażu ubezpieczeniowego odwołującej. Skoro bowiem odwołująca nie jest osobą niezdolną do pracy, to okoliczność jaki ma staż ubezpieczeniowy ogólny, czy w ostatnim dziesięcioleciu – pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Dlatego na mocy art.227 kpc Sąd oddalił wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu dokumentów na okoliczność dodatkowego okresu składkowego w latach 1984-1987 (k.105).

Z tych względów Sąd Okręgowy działając na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie Z. K..